

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/152/2017
Identifikačné číslo spisu:	1113204024
Dátum vydania rozhodnutia:	22.03.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1113204024.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ FACTUM trade, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mikulášska č. 1, IČO: 36731242, 2/ Parker & Yuong Accomodation, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mikulášska č. 1, IČO: 35806192, oboch zastúpených JUDr. Barborou Kičovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Bilíkova č. 18, proti žalovaným 1/ G. Z., bývajúcej v O., 2/ Q. Z., bývajúcemu v O., obom zastúpeným JUDr. Petrom Poláčekom, advokátom so sídlom v Banskej Bystrici, Dlhá č. 2039/6, 3/ Mgr. Michalovi Mihálikovi, so sídlom v Bratislave, Zámocká č. 14, správcovi konkurznej podstaty úpadcu JADE, spol. s r.o. v konkurze, so sídlom v Bratislave, Mikulášska cesta č. 1, IČO: 36034908, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 20 C 145/2013, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. októbra 2016 sp. zn. 12 Co 638/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/ až 3/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 15. apríla 2014 č.k. 20 C 145/2013-83 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia voči žalovaným domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej 14. marca 2007, na základe ktorej žalovaný 3/ (JADE, spol. s r.o. v konkurze, zastúpenej správcom konkurznej podstaty) predal žalovaným 1/, 2/ nehnuteľnosti - byt č. XX na 8. poschodí obytnej budovy súpisného čísla XXXX nachádzajúcej sa v O. a k nemu prislúchajúci spoluvlastnícky podiel XXXX/XXXXXXX na spoločných častiach a spoločných zariadeniach a k pozemku, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území Banská Bystrica a sú v katastri nehnuteľností zapísané na liste vlastníctva č. XX a č. XXXX. Žalobcov 1/, 2/ zaviazal zaplatiť žalovaným 1/, 2/ náhradu trov konania v sume 1 029,31 €; žalovanému 3/ náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia v konaní nepreukázali, že by uvedená kúpna zmluva bola uzavretá v rozpore s dobrými mravmi, resp. že by týmto právnym úkonom bol obchádzaný zákon, ako to v konaní tvrdili, a pre ktorý by bola v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobcu 1/ rozsudkom z 31. októbra 2016 sp. zn. 2 Co 638/2014 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku vo veci samej a výroku, ktorým žalovanému 3/ nepriznal náhradu trov konania, potvrdil ako vecne správny (§ 219 O.s.p.), vo výroku, ktorým uložil žalobcom 1/, 2/ nahradiť žalovaným 1/, 2/ trovy konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie, a žalovaným 1/, 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Vo veci samej sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie ako i s jeho právnym posúdením veci. O odvolacej námietke žalobcu 1/, že konanie na súde prvej inštancie bolo vyhlásením konkurzu na JADE, spol. s r.o. ex lege prerušené a súd mohol v konaní pokračovať len na návrh správcu, ktorý takýto návrh nepodal, odvolací súd uviedol, že konanie v danej veci bolo začaté 7. februára 2013, konkurz na spoločnosť JADE bol vyhlásený 20. júla 2006 a k uzavretiu spornej kúpnej zmluvy došlo 14. marca 2007, pričom sa tak stalo so súhlasom veriteľského výboru. Z konania správcu konkurznej podstaty JADE, spol. s r.o., ktorý sa aktívne zúčastňoval pojednávania, nenamietal nedostatok svojho návrhu na pokračovanie v konaní ani jeho prerušenie, odvolací súd vyvodil jeho minimálne konkludentný súhlas s riadnym pokračovaním v konaní a z toho dôvodu uvedenú odvoláciu námietku žalobcu 1/ považoval za neopodstatnenú. Pokiaľ žalobca 1/ v odvolaní poukázal na záväznosť rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2 Cbi 17/2006 v spojení s rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 CoKR 17/2011, ktorým bola žaloba o vylúčenie majetku zo súpisu podstát žalovaného 3/ zamietnutá a v ktorom bola otázka neplatnosti kúpnych zmlúv o predaji bytov v danom bytovom dome riešená predbežne tak, že kúpne zmluvy sú neplatné, odvolací súd poukázal na ustanovenia § 228 ods. 1 O.s.p. a § 159 ods. 2 O.s.p., v ktorých „ide o vyjadrenie tzv. materiálnej stránky účinkov právoplatnosti rozhodnutia, ktorého výrok, ale nie dôvody, subjektívne zaväzuje strany a do 30.06.2016 aj iné orgány“.

3. Žalobcovia 1/, 2/ podali proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu dovolanie. Dovolenie odôvodnili dovolacím dôvodom uvedeným v § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), nakoľko súd nesprávnym procesným postupom znemožnili strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uvedenú vadu zmätočnosti videli v tom, že konanie v danej veci bolo zo zákona z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok JADE, spol. s r.o. prerušené a v konaní sa mohlo pokračovať len na návrhu správcu. Keďže takýto návrh na pokračovanie v konaní nebol zo strany správcu podaný, súdy nemohli vo veci konať a rozhodnúť. Z tohto dôvodu dovolatelia žiadali, aby dovolací súd rozsudky oboch súdov nižšej inštancie zrušil.

4. Žalovaní 1/, 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že žalobcami uvedený dovolací dôvod prípustnosti dovolania nie je daný, a preto navrhli, aby mu dovolací súd nevyhovel.

5. Žalovaný 3/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že na pojednávaniach sa zúčastňoval, keďže bol na nich predvolaný.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcov 1/, 2/ treba odmietnuť.

K dovolaniu podanému žalobcom 2/:

7. Podľa § 424 CSP môže dovolanie podať iba strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Otázku, či dovolateľ je procesnou stranou uvedenou v § 424 CSP, treba vždy riešiť s prihliadnutím na individuálne okolnosti daného prípadu.

7.1. Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (objektívna prípustnosť dovolania je vymedzená ustanoveniami § 420 a § 421 CSP).

Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie. Skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska objektívneho nasleduje až po skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania; pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie nie je subjektívne prípustné, nepristúpi už k skúmaniu prípustnosti dovolania z hľadiska ustanovení § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolací súd dospel k záveru, že žalobca 2/ nie je v danom prípade procesnou stranou, ktorá je oprávnená podať dovolanie. Ako totiž vyplýva z obsahu spisu žalobca 2/ proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola ním podaná žaloba o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy zamietnutá, nepodal odvolanie; odvolanie podal len žalobca 1/, pričom žalobcovia v tomto spore nemajú postavenie nerozlučných spoločníkov a odvolací súd prejednával a rozhodoval len o odvolaní podanom žalobcom 1/.

8.1. Tým, že žalobca 2/ nepodal odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie, rozsudok zamietajúci jeho žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy voči nemu nadobudol právoplatnosť.

9. Na základe uvedeného preto dovolací súd dovolanie žalobcu 2/ ako podané neoprávneným subjektom odmietol podľa § 447 písm. b/ CSP.

K dovolaniu podanému žalobcom 1/:

10. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 viackrát (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

11. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. V danom prípade žalobca 1/ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12.1. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

13. Podľa názoru žalobcu 1/ došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že súdy v danej veci konali a rozhodli napriek tomu, že konanie bolo ex lege prerušené z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu JADE, spol. s r.o.

14. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že na majetok úpadcu JADE, spol. s r.o. bol vyhlásený konkurz 20. júla 2006, ktorý doposiaľ nebol ukončený, žaloba o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy bola žalobcami podaná 7. februára 2013 a ako žalovaný 3/ bol označený správca konkurznej podstaty úpadcu JADE, spol. s r.o.

15. Dovolací súd zhodne so žalobcom 1/ konštatuje, že v zmysle § 47 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z.z.“) sa vyhlásením konkurzu prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, ako že v týchto prerušených konaniach možno pokračovať na návrh správcu, ktorý sa stáva účastníkom konania namiesto úpadcu; nesúhlasí však s názorom žalobcu 1/, že prerušenie konania sa vzťahuje aj na dané konanie.

15.1. Účelom prerušenia konania po vyhlásení konkurzu je vytvorenie možnosti, aby do týchto konaní vstúpil namiesto úpadcu správca. V prerušenom konaní sa pokračuje na návrh správcu, ktorý sa podaním takéhoto návrhu stáva účastníkom konania namiesto úpadcu.

15.2. Ako však vyplýva zo znenia § 47 zákona č. 7/2005 Z.z. dochádza k prerušeniu tých súdnych konaní, ktoré v čase vyhlásenia konkurzu boli začaté a sú na súdoch v čase vyhlásenia konkurzu vedené; k prerušeniu súdneho konania nedochádza v prípadoch podania žaloby po tom, čo konkurz bol vyhlásený a žalobca za žalovaného označí ako účastníka konania správcu konkurznej podstaty úpadcu, ako tomu bolo v danom prípade.

16. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu 1/ nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné. Najvyšší súd preto jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.